

عنوان مقاله:

علل تحول خوشنویسی و پیوند آن با هویت ایرانی در دوره تیموری

محل انتشار:

مجله تاریخ اسلام و ایران، دوره 20، شماره 8 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

وحید عابدین پور - کارشناس ارشد تاریخ ایران دوره اسلامی دانشگاه اصفهان

معصومه سمائی - کارشناس ارشد تاریخ ایران دوره اسلامی دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

انواع شاخه های هنری نقاشی، معماری، تذهیب، صحافی، منبت کاری، معرق و کتاب آرایی در طی حکومت تیموریان (۷۷۱-۹۱۲ ق) رشد چشمگیری داشت؛ چنان که این دوره را، دوره شکوفایی هنر می نامند. یکی از شاخه های هنری، خط و خوشنویسی است که در تحقیق حاضر سعی شده با استفاده از روش توصیفی و تحلیلی بر مبنای اسناد و منابع باقی مانده از دوره تیموری و منابع امروزی به آن پرداخته شود. هنر خوشنویسی نیز با حمایت و علاقه مندی شاهزادگان تیموری؛ سرمایه گذاری اقشار بهره مند جامعه؛ بهره گیری از تجارب مراکز علمی هنری دوره ایلخانی؛ ضرورت یادگیری آن، که تبدیل به نوعی فرهنگ در جامعه تیموری گردید؛ کارکردهای متعدد سیاسی (اداری)، فرهنگی و اجتماعی خوشنویسان و کاربردهای متنوع خوشنویسی، از لحاظ روش و رویکرد متحول شد. اما دستاورد مهم این هنر در سده ۹ ق. پیوند با هویت ایرانی و مولفه های آن است. گسترش ادبیات منثور و منظوم فارسی طی قرون ۷ تا ۹ ق. یکی از مواردی بود که ایرانیان را نیازمند خطوط مخصوص به خود و استقلال از خطوط عربی می نمود. ابداع و تکامل خطوط تعلیق، شکسته تعلیق، به ویژه نستعلیق، در فاصله قرن ۸ و ۹ ق. و پیوند آنان با شاخصه های فرهنگی ایرانی و اسلامی نظیر شعر، زبان و ادبیات فارسی، مذهب تشیع (که از قرن دهم از مولفه های هویت ایرانی بود) و انواع شاخه های هنری با رویکرد ایرانی باعث شد خط و خوشنویسی از مولفه های اصلی هویت ایرانی تلقی شده و در باروری آن نقش مهمی ایفا نماید. چگونگی و علل تحولات این هنر، بررسی نحوه ارتباط این هنر با هویت ایرانی و کارکردها و موقعیت خوشنویسان در نظام سیاسی و اجتماعی عصر تیموریان، از مواردی است که تحقیق حاضر به دنبال دست یابی به آنان است.

کلمات کلیدی:

تیموریان، هنر، خوشنویسی، هویت ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1309274>

